

Vytržené listy.

Časové kapitoly.

V.

TAJEMSTVÍ ÚSPĚCHU.

San Francisco, Cal., 17, 8, '06.
Více než dvě leta zbývá panu Rooseveltovi na obývání Bílého Domu a na vykonávání velikých činů, i zdálo by se, že jest ještě dost času na přemýšlení, v kom naléztí jeho schopného následníka. Zatím však už přes půl roku jest nejčasovější otázkou: kdo poběží v příštích volbách na republikánském lístku, kdo na demokratickém? Poběží zase Roosevelt? A proč by měl běžet? A nepoběží-li, koho mohou nominovat republikáni proti Bryanovskému boomu demokratické strany?

Kdyby nebylo sensačnosti, kterou vzbudily záležitosti "čisté stravy" a boj proti jatkářům, činnost Bílého Domu byla by dnes úplně bezpředmětnou proti otázce, kdo bude Rooseveltovým následníkem. Všechna ta jalovost, jež leží v americké politice a v americkém žurnalismu, osvědčuje se v zájmu soustředěném na oné otázce a na podrobnostech onoho zájmu. Touha po časovém je v Americe tak silná, že věci přestávají tu býti vlastně časovými, kdy vlastně dle všech pravidel logiky pro dobro věci měly by se jimi státi. Časovost znamená tu zároveň i sensačnost; a nikde časovost nekryje se s významem dočasnosti tak přesně, jako v Americe.

Kdo tedy bude příštím prezidentem? Z kandidátů demokratické nominace tři již takřka úplně vypadli. Kdo dnes mluví o soudci Gaynorovi nebo o panu Baileyovi? Kdo to vlastně je, ten pan Bailey? A kdo dnes vysloví jméno Hearstovo mezi kandidáty do Bílého Domu jinak, než s úsměskem? Všechno je teď pro Bryana... Jeho "triumfální" cesta světem, na neštěstí, nyní mimoděk parodovaná a "zastíněná" svatební cestou manželů Longworthových, byla právě tak nastrojena, aby bylo hodné látky pro sensaci. Noviny, týdeníky a měsíčníky se jen hemží články o Bryanovi, o jeho cestě, ... jeho fotografií viděli jsme v posledních dvou měsících na sta... Dvakrát poražený, v zásadách sesměšený, stará stanoviště opustivší, pan Bryan se chytl nejlepší cesty k popularitě: sensačnosti... Nepoběží-li Roosevelt, snad je tentokrát jakási naděje pro Bryana, a třeba že změna politické strany u vesla obyčejně nepřinese zemi mnoho okamžitě znaného dobra, jeho zvolení bylo by událostí, již po případě nebylo by třeba litovati. Poctivost je nejlepší záruka úspěchu, a o té záruce se u Bryana nepochybuje. Root, Taft, Fairbanks a Cannon byli by Bryanovi rovnými odpůrci, a boj s kterýmkoli z nich byl by zápasem takřka o každou píď země, rvačkou o každý hlas. Ale což poběží-li přece Roosevelt?

Ujišťuje se, že rokem 1909 skončí se presidentská era Rooseveltova nadobro. On sám se tak vyslovil už před svým zvolením r. 1904 a čas od času to opakuje i plše svým přátelům a takovou vytrvalostí a důsledností, že jsme náchylni všemu spíše věřit, než tomu, že by v příštích volbách republikánským kandidátem byl někdo jiný, než Roosevelt. Nedávno dokonce i jedné dáme prezident psal, že za žádných okolností nominaci a kandidatury by nepřijal. Ferina! Věděl, že žádná cesta není jistější, ryblejší a ú-

spěšnější k publikování čehokoli, než svěřit se s tím... ženě. A že žádná cesta k příštím zvolení nemůže býti bezpečnější a slavnější, než dáti se nutit...

A nutit se již začíná. Nedávno v "Saturday Evening Post" četli jsme článek známého romanciera Alfreda Henryho Lewise, — "Proč Roosevelt musí zase běžet", — článek jenž byl typickým pro vlnu veřejného mínění, chystající se vypuknouti, jakmile se trochu utiší bryanovský boom. Bude se nutit mnoho. A poněvadž Roosevelt je dobrým psychologem amerického lidu, budme si jisti, že on poběží, budou-li okolnosti tak příznivy, jak by rád. On sám snad sobě dnes namlouvá, že nepoběží; ale při tom na dně duše douhá mu naděje, že vlna ho proti vlastní jeho vůli vyzvedne a mrští na první místo v zemi, kde se osvědčí a kde bez odporu byl by i nadále činným k prospěchu dobré věci. Roosevelt nepoběží, — to může býti pravdou do jisté míry. Ale on čeká, že bude zvolen. Jeho kariéra byla příliš skvělá, než aby dovedl ubrániti touze zakončit ji co nejskvěleji. Jeho popularita mu to dovoluje; nenamátne-li se cokoliv do cesty nečekávaného, — obliba lidu je vratší, než příslovečná nestálost žen v lásce, — věříme, že skutečně příští zvolení Rooseveltovo bude unikem v dějinách...

Chudinka Bryan, utváří-li se věci k tomuto výsledku! Skoro si vydobude právo, aby jeho jméno stalo se příslovečným... A jeho trojnásobné "morální vítězství" neboli "faktická porážka" v ucházení se o nejvyšší úřad země zůstane unikem nejen v dějinách Spojených Států, nýbrž i vůbec v historii. Pak už mu nezbude skutečně nic jiného, než pustit se na novou cestu po Evropě, kde bude znamenat více, než ve své vlasti. Tam bude aspoň zajímavým dokumentem amerických poměrů — — —

V čem záleží tajemství tak pronikavého úspěchu Rooseveltova? Stačily by k takové popularitě jen počestnost a zásluhy? Jen schopnost k úřadu? A jak až daleko sahá ta schopnost?

Je jisto, že Roosevelt je dobrým prezidentem, a třeba že v mnohém čas od času nejednal právě neenergičtěji, že přece jen postavil se proti zlořádům s odvahou a účinně. Je jisto, že jeho znovuzvolení bylo by solí v očích všem těm živilům, jež znamenají zdržování skutečného pokroku a zneužívání svobody země. Špinavá politika si znovuzvolení Roosevelta nepřejí; nepřejí si ho ani trusty ani dráhy; a mezi těmi, kteří si ho přejí, sotva bylo by lze naléztí jediného úplatníka nebo upláceného... Toto faktum samo o sobě skutečně mluví pro Roosevelta i pro jeho znovuzvolení dosti hlasitě. To však nevysvětluje popularitu tak široké a nadšené, jaké se Roosevelt těší ve své zemi.

Popularita znamená jistou a hlubokou spřízněnost mezi jejím předmětem a jejími přechovateli. Člověk vysoko stojí nad masami nemůže býti populárním v těch masách. Boží většinou nebyli populárními, byli jen obávanými; hrdinové byli etní a milováni obyčejně až po smrti; imperátorové a dobyvatelé jsou nenáviděni i tehdy, když jsou uznáváni. K popularitě je třeba podoby s masou; je třeba titěr-

nosti, chybiček a všech těch vlastností, jež charakterizují masu. Je třeba mítí v sobě vtištěnu známku davu, aby dav dal se podmanit; jest ovšem třeba státi nad davem, leč v póse kokoholi z davu. A to umění je prvním klíčem k Rooseveltově úspěchu.

Celá jeho kariéra vede k této popularitě. Jeho láska k venkovskému životu a k sportům činí ho blízkým americkému duchu dneška. Jeho cowboyská epizoda životní činí ho drahým tisíciům. Jeho vojenská kariéra, o níž důstojníci, kteří byli na Kubě, mluví se záhadným úsměvem, — ta je také více velikým "bluffem," než čímkoli jiným, ale přispěla k jeho popularitě snad více, než co jiného. Jako legislator, civil service commissioner, náčelník policie, asistent sekretáře námořnictví, důstojník pluku "rough riders" u Santiago a San Juan, jako guvernér, vicepresident i president, Roosevelt jistými kroky šel za svou popularitou, až dnes je si jí tak jist, že může prohlašovat své rozhodnutí nové nominace na presidentské křeslo nepřijmout, — a zároveň že může si býti téměř bezpečěn svým příštím zvolením.

Pokračování.

Zprávy zahraničné

Rakousko-Uhersko.

Potěšitelným úkazem jest snaha některých upřímných českých vlastenců o dohodu všech českých stran v otázkách národních. Častěji než kdy jindy ozývají se nyní hlasy po této dohodě aspoň tam, kde její existence je nanejvýš nutnou pro český národ jako celek. A zdá se, že poslední nezdrary české politiky jsou příčinou, že všechny české strany na tuto věc hledí jinými očima než hleděly dříve. Tím spíše jsou všichni nakloněni myšlence dohody, poněvadž i Němci do volebního boje chystají se jíti svorně, seřadění v jeden mohutný šik tam, kde rozháranost byla by zkázou německé nadvlády. Jinak až do usud bylo v českých řadách. Tu byl stálý zápas mezi stranami — boj proti všem. Národ náš, jinak zdatný, v politice býval vždy nešťastným. Poslední události měly by býti mnohým výstrahou a ponaučením, kam až dojíti může neshoda. Mají-li upřímní lidé ve staré vlasti radost nad novými proudy v české politice, tím větší potěšení máme i my zde, poněvadž máme mnohé trpké zkušenosti, kam vede rozháranost a neshoda. — Z Vídně oznamuje se dne 20. srpna: Po celém téměř Rakousku řádily 18. a 19. srpna bouře a nepohody. V některých místech padaly kroupy, místy utrpěly krajiny průtrží mračen a v horách padal sníh. Nejhuře bylo v Alpách, kde nynější dobou nalézá se nejvíce turistů. Mnozí byli nuceni uchýliti se do chatrčí, kdež v pravém slova smyslu zapadali. — Rakouským důstojníkům bylo ministrem války přísně zakázáno účastniti se jakékoliv politické agitace. — Bývalý rakouský ministr války general Krieghammer zemřel. — V Budapešti v Uhrách slavnostně odhalena bude v nejbližších dnech socha Washingtona. K této slavnosti posláno bylo starostům všech čelných amerických měst, čelným americkým mužům a předsedám universit pozvání. Hlavní příčinou postavení pomníku Washingtonova zavadlo postavení pomníku Košutova v Clevelandě. Peníze k postavení sochy přišly hlavně z Ameriky. Jedna z budapeštských ulic bude pojmenována ulicí Washingtonovou. Slavností, s odhalením sochy spojené, budou okázalé a očekávané úda-

stenství všech uherských Američanů.

Rusko.

Zprávy z Ruska docházející, svědčí o tom že ruch revoluční v říši carové se stále rozmáhá. Denně oznamují se nové a nové atentáty a nemine téměř dne, aby nebylo oznámeno nějaké hromadné vraždění. Ve Varšavě byly dne 18. srpna vhozeny tři pumy na jenerálního gubernátora. Dvě z těchto pum vybuchly těsně za pozvem, ale tento poškozen nebyl. V okolí však byla vytlučena všechna okna. Policisté obklíčili dům, odkudž pumy hozeny byly, leč útočníků již tam nebylo. Gubernátor utrpěl prý otřesení mozku. — Ve Varšavě jsou poměry čím dále tím nesnesitelnější. Na ulici nelze se takřka odvážiti. Vojáči dostali rozkaz, aby zastřelili každého, kdo zdá by se podezřelým. Mohou tudíž zastřeliti koho chtějí. Nemoenice jsou raněnými přeplněny a mnozí leží na chodbách. Za jediný den pohřbeno bylo 38 mrtvol. Mnoho mrtvol pohřbeno bylo policií tajně. Dne 18. srpna bylo v Revalu popraveno 17 námořníků z křižáku "Pamjat Azova", již účastnili se dne 2. srpna vzbouření, mnoho jiných bylo odsouzeno k těžké práci na 6 až 10 roků. — Podobně i v Kronštate bylo odsouzeno 10 účastníků revoluce k smrti a 122 do vězení. — O zločinné činnosti revolucionářů docházejí zprávy stále větší úžas budící. Během posledního týdne, dle úředních zpráv, povraždili revolucionáři padesát osm a poranili čtyřicet tři vládních úředníků nebo osob, zaujímajících vysoké postavení. Mrtvých je všude více než raněných, z čehož lze posoudit, že bomby, revolucionáři hotověné, pracují spolehlivě a dokonale. Úřední zprávy oznamují dále, že během týdne našla policie na padesát různých dynamitových skladů, několik vládních pokladen bylo vyloupeno a mimo to 63 lidí bylo oloupeno. — V Siedes v ruském Polsku zavražděn by náčelník policie Golčov bombou. Při tom bylo několik jiných osob poraněno. — Vláda činí rozsáhlé přípravy k příštím volbám do dumy. Praví se, že vynaloží všechno, aby do sněmovny dostala pouze lidi svoje. Ministerstvo, jež nedávno odbyvalo poradu o volbách, usneslo se na tom, aby volby konaly se v jeden den po celé zemi a ne v různých časech. Vláda doufá, že tím nebude dána její odpůrcům příležitost, aby cestovali z místa na místo a volby proti vládě řídili. Mimo to usneslo se ministerstvo pracovati k potlačení revoluce ze všech sil a nepovoliti ani o píď. — V letním vojenském táboře nedaleko Oděsy vzbouřili se vojáci jedenáctého a dvanáctého zákopnického praporu a odbyvali schůzi, ač proti tomu byli všichni důstojníci. Při schůzi zpívána byla Marselaisa a přijato bylo usnesení, že vojáci nikdy do lidu stříletí nebudou. Důstojníci, kteří snažili se schůzi přerušiti, byli od vojáků zbiti. — Z Petrohradu se oznamuje, že učiněn byl atentát na předsedu ministerstva Stolypina v jeho paláci. Veliké množství osob bylo poraněno, ale Stolypinovi samotnému nestalo se pranic. Mezi raněnými byl i premiérův syn. Dne 25. srpna přijeli 4 revolucionáři k Stolypinově vile na Aptikarském ostrově v kočáře. Dva z nich měli četnické stejnokroje, jeden přestrojen byl za kočího a poslední z nich oblečen v oblek občanský. Dva z nich odebrali se do villy a prohlásili, že musí s premiérem okamžitě mluvití, nebylo jim však dovoleno do předsedovy úřadovny vstoupiti. Jeden z mužů pak hodil do přijímací síně pumu. V okamžiku následoval hrozný vý-

buch, jímž celý téměř dům byl zničen. Onen muž, jenž pumu hodil byl usmrcen a rovněž i dva jeho pomocníci, již zůstali dole v kočáře byli poraněni. Záhy však po výbuchu vznikl požár, který však přichvátaví hasiči uhasili. Hasiči, kteří přijeli na místo hrůzy, spatřili hrozné divadlo. Mnoho mrtvol a raněných leželo kolem místa, kde se výbuch udál. Více než padesát osob bylo výbuchem poraněno. Mezi zabitými jest také jenerál Zameatin, jenž byl nyní Stolypinovým tajemníkem a plukovník Stein. Malé deerušce Stolypinově byly přeraženy obě nohy a rovněž i 3letý hochík byl nebezpečně zraněn.

STÁTNÍ REPUBLIKÁNSKÁ KONVENCE.

Minulou středu odpoledne obdávána byla v Lincoln státní republikánská konvence, jejíž výsledkem, pokud se týče jmenování čekance pro úřad spolkového senátora, velice zklamal přátele Hon. Ed. Rosewatera. Dalo se sice s jistotou očekávati, že nepřítel jeho napnou všechny síly své, aby překazili jeho jmenování pro veledůležitý úřad ten, avšak vzdor tomu byla oprávněná naděje, že zvítězí Rosewater, jehož zásluhy o rozkvět Nebrasky, jehož schopnosti, poctivost, výborná znalost poměrů národohospodářských a prozřavost státnícká všeobecně jsou uznávány. Největší "zásluhu" o porážku Ed. Rosewatera má dle všeho Burlington dráha, jejíž zřízení a zaprodání stvůry všude a za každé příležitosti prohlašovali, že zmíněná dráha přejde si rozhodně, aby Rosewaterovi dostalo se tógy senátorské. Pokrytým tím podařilo se oblouditi mnohé delegáty, již v rozhodném okamžiku přidali se na stranu Norrisa Browna. K porážce Rosewaterově přispěli dále četní jeho nepřátelé političtí.

Konvenci předsedal Hon. W. E. Andrews, auditor vládního pokladničního odboru ve Washingtonu. Po obyčejném předběžném jednání přikročeno bylo k hlasování o čekanci pro úřad senátora. Pětkrát bylo hlasováno bezvýsledně a teprve při šestém hlasování odbržel Norris Brown potřebnou většinu 433 hlasů. Na návrh Baldrige z Omahy prohlášena nominace Browna jednohlasnou. Na to přikročeno k hlasování o čekancích pro úřady státní, jež skončeno bylo teprve ve 2:30 ve čtvrtek ráno. Nominování byli:

- Za senátora—Norris Brown z Buffalo Co.
- Za guvernéra—George L. Sheldon z Cass Co.
- Za místoguv.—M. R. Hopewell z Burt Co.
- Za tajemníka—George C. Junkin z Gosper Co.
- Za auditora—E. M. Searle z Keith Co.
- Za pokladníka—L. J. Brian z Boone Co.
- Za návladního—W. T. Thompson z Hall Co.
- Za žel. komisaře—H. J. Winnett z Lancaster; Robert Cowell z Douglas; J. A. Williams z Pierce.
- Za poz. komisaře—H. M. Eaton z Dodge Co.
- Za školozorce—J. I. McBrien z Fillmore Co.

Navržený státní lístek až na nepatrné výjimky jest velmi dobrý a předčí daleko demo-populistický. Prohlášení zásad republikánské strany v Nebrasece jsme nuceni pro nedostatek místa odložití až do čísla příštího.

Ot. pp. dopisovatelům:—Některé novinky jako ze Schuyler a Bruno nemohly jsem pro nával látky a omezění přijíti do tohoto čísla a jsme nuceni odložití je do čísla příštího. Redakce.